

نگینِ کعبہ

عنوان: نگین کعبه

تهیه و تولید: اداره تولیدات فرهنگی

ویراستار: زینب سادات حسینی

طراح جلد و صفحه آرا: اشکان پردل

چاپ: مجتمع چاپ و نشر روزنامه قدس

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰۰ جلد

نشانی: حرم مطهر، صحن جامع رضوی، ضلع غربی،

مدیریت فرهنگی صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۰۲۵۶۹

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

۶	مقدمه
۸	گوهر فضیلت
۹	در آغوش پیامبر اکرم ﷺ
۱۱	علی علیه السلام در غار حرا
۱۳	نخستین مسلمان
۱۴	علی علیه السلام؛ برادر محمد ﷺ
۱۶	رحلت پیامبر اعظم ﷺ و اداره امور امت اسلام
۱۶	فعالیت های امیرالمؤمنین علی علیه السلام در دوران خلفا
۱۹	مناقب عبد برتر
۲۳	نگاهی به خطبه ۱۹۳ نهج البلاغه
۲۷	وضعیت اقتصادی در آغاز خلافت امام علی علیه السلام
۲۷	اهداف سیاست های اقتصادی دولت علوی
۳۴	تحقق اهداف اقتصادی دولت علوی
۳۷	راه نجات
۴۱	کلام آخر
۴۳	مسابقه فرهنگی «نگین کعبه»

مقدمه

«او علی است و خدایش اعلا»

سیزده رجب سال سی عام الفیل سالروز تولد مردی است از تبار نور: فصیح‌ترین شعر حیات و زیباترین آیهٔ آفرینش، مردی که محمد از گل‌خنده‌های او نشاط می‌گیرد و ابوطالب در نیمه‌شب‌های بیداری دل با او راز می‌گوید و فاطمه بنت اسد باغ چشمانش را بر گل روی او می‌گشاید.

پهلوانی که بر شانه‌های آفتاب، نشانه‌های ظلمت را از کعبه محو می‌کند و تندیس‌های سنگی جهالت را با تبر ابراهیمی‌اش ویران.

طبیعی که بر زخم‌ها مرهم می‌نهد و دل‌های بیمار را درمان می‌کند. حکیمی که غفلت و نادانی را معالجه کرده و روشنی و حکمت و عرفان را تقدیم دل‌ها می‌کند.

دلیری که بر شانه‌های پینه‌بسته‌اش آذوقهٔ بیوه‌زنان و لقمه‌نان یتیمان را به‌دوش می‌کشد و بزرگ‌مردی که

عدالت با او معنا پیدا می‌کند و صداقت از او جان می‌گیرد:
پدر مهربان یتیمان و غمخوار غریب کوچه‌های بی‌قرار و
شب‌های کور مدینه.

آسمانیان طبق طبق نور می‌آورند و ملائک بال بر کعبه
می‌سایند در انتظار طلوع کهکشانِ خوبی‌ها.

دیوار کعبه لبخند می‌زند و فاطمه بنت اسد قدم به درون
کعبه می‌نهد. نسیم عشق می‌وزد و یک دامن بهار در کعبه
شکوفای می‌شود.

فرشتگان احرام می‌پوشند و به طواف درمی‌آیند و به
او سلام می‌کنند. کعبه در دامن مهر خود، علی (علیه السلام) را به
گیتی هدیه می‌کند. آسمانیان و ملائک هلهله می‌کنند.
نسیم‌های بهاری نام او را در همه جا می‌پراکنند و آب‌ها از
انعکاس نامش می‌درخشند.

سیزده رجب است: هستی بی‌قرار اوست و زمین و زمان
خوشحال از قدوم مبارکش...

نگار گنجینه
ونیزه میلاد امام علی (علیه السلام)

گوهر فضیلت

اصل و نسب مطهر و پرآوازه حضرت علی علیه السلام حقیقتی است انکارناپذیر. پدرشان ابوطالب، فرزند عبدالمطلب، فرزند هاشم بن عبد مناف است و مادرشان فاطمه، دختر اسد، فرزند هاشم بن عبد مناف. خاندان هاشمی از لحاظ فضایل اخلاقی و صفات عالیّه انسانی در قبیله قریش و این طایفه در طوایف عرب زبانزد خاص و عام بوده است: فتوت، مروت، شجاعت و بسیاری از فضایل دیگر اختصاص به بنی هاشم داشته است که همه این فضیلت‌ها در مرتبه عالی در وجود مبارک حضرت علی علیه السلام موجود بوده است.

فاطمه دختر اسد هنگام درد زایمان راه مسجد الحرام را در پیش گرفت، خود را به دیوار کعبه نزدیک ساخت و چنین گفت: «خداوندا، به تو و پیامبران و کتاب‌هایی که از طرف

تو نازل شده‌اند و نیز به سخن جدم ابراهیم، سازندهٔ این خانه، ایمان راسخ دارم. پرودگارا! به‌پاس احترام کسی که این خانه را ساخت و به‌حق کودکی که در رحم من است، تولد این کودک را برای من آسان فرما!» لحظه ای نگذشت که دیوار جنوب شرقی کعبه در برابر دیدگان عباس بن عبدالمطلب و یزید بن تعف شکافته شد. فاطمه وارد کعبه شد و دیوار به‌هم پیوست. این بانو تا سه روز در شریف‌ترین مکان گیتی، مهمان خدا بود و نوزاد خویش را به دنیا آورد. دختر اسد از همان شکاف دیوار که دوباره گشوده شده بود، بیرون آمد و گفت پیامی از غیب شنیده است که نام این مولود را «علی» بگذارد.

در آغوش پیامبر اکرم ﷺ

علی علیه السلام در کودکی که دورهٔ حساس شکل‌گیری شخصیت و تربیت روحی است، در خانهٔ حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و تحت تربیت ایشان به‌سربردند. مورخان اسلامی در این زمینه نوشته‌اند:

یک سال قحطی بزرگی در مکه رخ داد. در آن زمان ابوطالب عموی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم عائلهٔ زیادی داشت و

۱. نک: جعفر سبحانی، فروغ ولایت، ص ۱۶ و ۱۵.

بَیِّنَات

ویژه میلاد امام علی (ع)

هزینه سنگینی متحمل بود. حضرت محمد ﷺ به عمومی دیگر خود، عباس که از ثروتمندترین افراد بنی هاشم بود، پیشنهاد کرد که هر کدام از آن ها یکی از فرزندان ابوطالب را به خانه خود ببرند تا فشار مالی او کم شود. عباس موافقت کرد و هردو نزد ابوطالب رفتند و موضوع را با او در میان گذاشتند. ابوطالب با این پیشنهاد موافقت کرد؛ در نتیجه عباس، جعفر را و حضرت محمد ﷺ، علی (ع) را به خانه خود بردند. حضرت علی (ع) همچنان در خانه پسرعمویشان بودند تا آنکه خداوند آن عزیز ﷺ را به نبوت مبعوث فرمود. علی (ع) پیامبر اکرم ﷺ را تصدیق و از ایشان پیروی کردند. رسول اعظم ﷺ پس از پذیرفتن سرپرستی امام علی (ع) فرمودند: «همان را برگزیدم که خدا او را برای من برگزید.»^۱

امام علی (ع) در دوران خلافت خود، در خطبه قاصعه به این دوره تربیتی خود اشاره کرده و فرموده اند:

شما [یاران پیامبر ﷺ] از خویشاوندی نزدیک من با رسول خدا ﷺ و موقعیت خاصی که با

۱. ابن ابی الحدید، علی (ع)؛ چهره درخشان اسلام، ترجمه علی دوانی، ص ۱۳.

آن حضرت داشتم، آگاهی و می دانید موقعی که من خردسال بودم، پیامبر ﷺ مرا در آغوش می گرفت و به سینه خود می فشرد...، بوی خوشش را می شنیدم و او غذا در دهان من می گذارد. من همچون بچه ای که به دنبال مادرش می رود، همه جا همراه او می رفتم: هر روز یکی از فضایل اخلاقی خود را به من تعلیم داده و دستور می داد که از آن پیروی کنم.^۱

علی علیه السلام در غار حرا

حضرت محمد ﷺ پیش از آنکه به رسالت مبعوث شوند، سالی یک ماه در غار حرا به عبادت می پرداختند. قرائن نشان می دهد که ایشان با عنایت شدیدی که به امام علی علیه السلام داشتند، آن حضرت علیه السلام را در آن یک ماه همراه خود به حرا می بردند. مطابق برخی روایات، وقتی که فرشته وحی برای نخستین بار در همان غار بر حضرت محمد ﷺ نازل شد و ایشان را به مقام رسالت مفتخر ساخت، امام علی علیه السلام در کنار آن حضرت بودند. آن روز در همان ماهی بود که پیامبر اکرم ﷺ برای عبادت به کوه

۱. نهج البلاغه، ترجمه صبحی صالح، خطبه ۱۹۲.

حرا می‌رفتند. فرمایش امیرالمؤمنین علی علیه السلام در خطبهٔ قاصعه تأییدی است بر این واقعیت:

پیامبر هر سال در کوه حرا به عبادت می‌پرداخت و جز من کسی او را نمی‌دید. ... هنگامی که وحی بر آن حضرت صلی الله علیه و آله نازل شد، صدای نالهٔ شیطان را شنیدم. به رسول خدا صلی الله علیه و آله عرض کردم: «این ناله چیست؟» فرمود: «این نالهٔ شیطان است و علت ناله‌اش این است که او از اینکه در روی زمین اطاعت شود، ناامید شده است. آنچه من می‌شنوم، تو نیز می‌شنوی و آنچه می‌بینم، تو نیز می‌بینی؛ جز اینکه تو پیامبر نیستی؛ بلکه وزیر [من] و بر خیر و نیکی هستی.»^۱

۱. نهج البلاغه، ترجمهٔ صبحی صالح، خطبهٔ ۱۹۲.

نگارخانه
ویژهٔ میلاد امام علی علیه السلام

نخستین مسلمان

دلائل و شواهد پیشگامی امام علی علیه السلام در عرصه‌های حساس تاریخ اسلام، در متون اسلامی به قدری فراوان است که بیان همه آن‌ها از حد گنجایش این نوشتار بیرون است. برای نمونه به تعدادی از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

۱. پیش از همه، شخص پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم به پیشقدم بودن امام علی علیه السلام تصریح کرده و در میان جمعی از یارانشان فرمودند: «نخستین کسی که در روز رستاخیز در کنار حوض [کوثر] با من ملاقات می‌کند، پیشقدم‌ترین شما در اسلام، علی بن ابی طالب است.»^۱

۲. دانشمندان و محدثان نقل کرده‌اند: «حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم روز دوشنبه به نبوت مبعوث شدند و امام علی علیه السلام فردای آن روز، [سه‌شنبه] با ایشان نماز خواندند.»^۲ نخستین افتخار امیرالمؤمنین علی علیه السلام همین پیشگام بودن در پذیرفتن اسلام است.

۳. سخن حیدر کرار، علی علیه السلام در خطبه قاصعه نیز این معنا را می‌رساند: «آن روز، اسلام جز به خانه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و

۱. ابن عبد البر، الاستیعاب فی معرفة الاصحاب، ج ۳، ص ۲۸؛ ابن ابی الحدید، شرح نهج البلاغه، به تحقیق محمد ابوالفضل ابراهیم، ج ۱۳، ص ۱۱۹.
۲. ابن عبد البر، الاستیعاب فی معرفة الاصحاب، ج ۳، ص ۳۲؛ ابن اثیر، الکامل فی التاریخ، ج ۲، ص ۵۷.

خدیجه علیها السلام راه نیافته بود و من سومین نفر آن‌ها بودم. نور وحی و رسالت را می‌دیدم و بوی نبوت را حس می‌کردم.^۱

۴. امام علی علیه السلام در جایی دیگر، از سبقت خود در اسلام چنین یاد کرده‌اند: «خدایا، من نخستین کسی هستم که به‌سوی تو بازگشت و پیام تو را شنید و به دعوت پیامبرت پاسخ گفتم و پیش از من، جز پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم کسی نماز نگزارد».^۲

علی علیه السلام؛ برادر محمد صلی الله علیه و آله و سلم

اخوت اسلامی و پیوند برادری از اصول اجتماعی در آیین اسلام است. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به صورت‌های گوناگون در ایجاد و استوار ساختن این پیوند کوشش کرده‌اند؛ از جمله پس از ورود به مدینه تصمیم گرفتند میان مسلمانان مهاجر و انصار پیمان برادری منعقد کنند. به این منظور، روزی در اجتماع مسلمانان فرمودند: «در راه خدا، دوتا دوتا برادر شوید.» پس از فرمایش رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، مسلمانان دوبه‌دو دست یکدیگر را به‌نشانه برادری فشردند و بدین ترتیب وحدت و همبستگی بین آنان استوارتر شد. البته در این پیمان نوعی هماهنگی و تناسب افراد با یکدیگر از نظر ایمان و فضیلت و

۱. نهج البلاغه، ترجمه صبحی صالح، خطبه ۱۹۲.

۲. نهج البلاغه، ترجمه صبحی صالح، خطبه ۱۳۱.

شخصیت اسلامی رعایت می‌شد. این معنا با دقت در وضع و حال افرادی که با هم پیمان برادری بستند، به خوبی روشن می‌شود. پس از آنکه برای هریک از حاضران برادری تعیین شد، امام علی علیه السلام که تنها مانده بودند، به حضور پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم رسیدند و عرض کردند: «بین من و کسی پیوند برادری برقرار نساختم!» پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «تو برادر من در دو جهان هستی.» آنگاه بین خود و آن حضرت علیه السلام عقد برادری خواندند.^۱

این موضوع به خوبی نشان‌دهنده عظمت وجودی و فضایل برجسته امیرالمؤمنین علیه السلام است و روشن می‌کند که این بزرگوار تا چه حد به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نزدیک بوده‌اند.

۱. الحاکم النیشابوری، المستدرک علی الصحیحین، به تحقیق عبدالرحمن المرعشی، ج ۳، ص ۱۴؛ ابن عبدالبر، الاستیعاب فی معرفة الاصحاب، ج ۳، ص ۳۵.

نگارخانه
و سوره میلاد امام علی علیه السلام

رحلت پیامبر اعظم (ص) و ادارهٔ امور امت اسلام

پس از پیامبر (ص) شایسته‌ترین فرد عالم برای ادارهٔ امور جامعهٔ اسلامی، علی (ع) بود و در حوزهٔ اسلام، جز رسول خدا (ص) هیچ‌کس از نظر تقوا، بینش فقهی و قضائی، جهاد و کوشش در راه خدا و سایر صفات عالیّهٔ انسانی به پای این عزیز نمی‌رسید و برایشان برتری نداشت. به دلیل همین شایستگی‌ها آن حضرت (ع) بارها به‌دستور خدا و توسط پیامبر (ص) در موقعیت‌های مختلف، رهبر آیندهٔ مسلمانان معرفی شده بود که مهم‌ترین آن‌ها واقعهٔ مبارک غدیر است. با این وصف، انتظار می‌رفت پس از رحلت پیامبر (ص) بلافاصله علی بن ابی طالب (ع) زمام امور را در دست گیرند و در جایگاه رهبری مسلمین، امور را سامان بخشند؛ اما در عمل چنین نشد: مسیر خلافت اسلامی پس از پیامبر اکرم (ص) این‌گونه پیش رفت و امام منتخب از سوی خدا و رسول او، از صحنهٔ سیاسی و مرکز تصمیم‌گیری در ادارهٔ امور جامعه دور ماند.

فعالیت‌های امیرالمؤمنین علی (ع) در دوران خلافت

۱. تفسیر قرآن و حل ابهامات بسیاری از آیات و تربیت شاگردانی مانند عبدالله بن عباس که بزرگ‌ترین مفسر اسلام

در میان اصحاب به شمار می‌رفت.

۲. پاسخ به پرسش‌های دانشمندان جهان، به‌ویژه یهودیان و مسیحیان که پس از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله برای تحقیق و پژوهش دربارهٔ آیین آن بزرگوار صلی الله علیه و آله رهسپار مدینه می‌شدند و سؤالاتی را مطرح می‌کردند: آن‌ها پاسخ‌گویی جز علی بن ابی طالب علیه السلام پیدا نمی‌کردند. تسلط امام علی علیه السلام بر تورات و انجیل از خلال سخنان‌شان روشن بود و اگر این خلأ به وسیلهٔ امام علیه السلام پر نمی‌شد، خسرانی جدی جامعهٔ اسلامی را در بر می‌گرفت؛ از این رو هنگامی که امام علیه السلام به همهٔ سؤالات مراجعه‌کنندگان پاسخ‌های دندان‌شکن می‌دادند، شادمانی و تحسین، آشکارا در چهرهٔ خلفایی که بر جای پیامبر صلی الله علیه و آله نشسته بودند، پدیدار می‌شد.

۳. بیان احکام شرعی و رویدادهای نوظهور که در اسلام سابقه نداشت یا قضیه چنان پیچیده بود که قضات از داوری دربارهٔ آن ناتوان بودند: این یکی از نقاط حساس زندگی امام علی علیه السلام است و اگر چنین شخصیتی که به تصدیق پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله داناترین امت و آشناترین آن‌ها به موازین قضا و داوری به‌شمار می‌رفت، در میان صحابه نبود، بسیاری از مسائل در صدر اسلام به‌صورت لاینحل و گره‌کور باقی می‌ماند.

نگارخانه
ویژهٔ میلاد امام علی علیه السلام

همین حوادث نوظهور ایجاب می‌کرد که پس از رحلت پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله و سلم امام آگاه و معصومی مانند این عزیز علیه السلام در میان مردم باشد که بر تمام اصول و فروع اسلام تسلط کافی داشته باشد و علم وسیع و گسترده‌اش امت را از گرایش‌های نامطلوب و عمل به قیاس و گمان باز دارد. شواهد تاریخی نشان می‌دهد که این موهبت بزرگ به تصدیق تمام یاران رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم جز در امیرالمؤمنین علی علیه السلام در فردی دیگر یافت نمی‌شد. داوری‌های امام علی علیه السلام و استفاده ابتکاری و جالب ایشان از آیات قرآن، در کتاب‌های حدیث و تاریخ منعکس است و بعضی از دانشمندان نیز قسمتی از آن‌ها را در کتاب‌هایی مستقل گرد آورده‌اند.

۴. تربیت و پرورش گروهی که ضمیر پاک و روحی آماده برای سیروسلوک داشتند تا در پرتو رهبری و نفوذ معنوی

امام علی علیه السلام بتوانند قله‌های کمالات معنوی را فتح کنند و آنچه را که با دیده‌ی ظاهر نمی‌بینند، با دیده‌ی دل و چشم باطنی ببینند.

۵. کار و کوشش برای تأمین زندگی بسیاری از بینوایان و درماندگان، تا آنجا که با دست خود به احداث باغ و حفر قنات می‌پرداختند و آن‌ها را در راه خدا وقف می‌کردند.

۶. مشاوره‌دادن به دستگاه خلافت به‌طوری که هنگامی که سران خلافت در مسائل سیاسی و دیگر مسائل با بن‌بست روبه‌رو می‌شدند، امام علی علیه السلام یگانه مشاور معتمدی بودند که با واقع‌بینی خاص خود، مشکلات را از سر راه برمی‌داشتند و مسیر درست را معین می‌کردند. برخی از این مشاوره‌ها در نهج‌البلاغه و نیز کتاب‌های تاریخی ثبت شده است.

مناقب عبد برتر

در مدح و ثنای علی بن ابی‌طالب علیه السلام امیر مؤمنان و امام متقیان سخن بسیار است و به همین اندازه، ادعای ادای حق کلام نابجاست. شاید تنها گفتار رسول اکرم صلی الله علیه و آله و وجود نازنین شخص حیدر کرار، علی بن ابی‌طالب علیه السلام به‌درستی بیانگر قسمتی از خصوصیات بی‌مثال آن حضرت علیه السلام باشد؛ پس تلاش ما هر قدر هم عاشقانه و

نگین کعبه
ونزهٔ میلاد امام علی علیه السلام

عالمانه باشد، فقط انجام تکلیف بوده و بی شک با قصور فراوان همراه است.

ابعاد گوناگون و پیچیده زندگی بابرکت امام علی (ع) به قدری متعدد و پربهاست که بیان تمام آن‌ها از عهده ما خارج است:

کتاب فضل تو را آب بحر کافی نیست

که ترک نم سرانگشت و صفحه بشمارم

اما این دلیل خوبی نیست تا از آنچه در توان داریم نیز غافل شویم. به یقین همه ما می‌توانیم به اندازه ظرف وجودی مان، خود را از این بهشت پر نعمت متنعم کنیم. الحمدلله اگر در اثر فاصله زمانی و مکانی میان روزگار ما و عصر امیرالمؤمنین علی (ع) سعادت همراهی و ملازمت با ایشان برای ما فراهم نبوده است، با عنایات حضرت حق، کلام شیوا و دلسوزانه امام علی (ع) توسط نیکان روزگار و خاصان و شیعیان ناب آن حضرت به‌دستمان رسیده است. سخنان ناب این امام بزرگوار در کنار روایات دیگر معصومان (ع) توسط علمای بزرگوار در منابع بسیاری ثبت و ضبط شده است و در اختیار همگان قرار دارد. کتب روایی اربعه، یعنی اصول کافی نوشته شیخ کلینی (رحمته الله علیه)، کتاب من لا یحضره الفقیه نوشته شیخ صدوق (رحمته الله علیه) و التهذیب و نیز استبصار نوشته شیخ طوسی (رحمته الله علیه)، از جمله

این کتاب‌های ارزنده است.

در این ایام فرخنده مناسب است بخشی از روایات فضایل و مناقب مولای متقیان امام علی علیه السلام را مرور کنیم؛ با این امید که خواندن این نمونه‌ها ما را به مطالعه و پژوهش بیشتر درباره مولایمان ترغیب و تشویق کند؛ زیرا هیچ عبادتی برتر از کسب علم و آگاهی مفید، آن هم از معارف اهل بیت علیهم السلام نیست.

در کتاب القطره به قلم آیت الله علامه سیداحمد مستنبط، ذیل مناقب امیرمؤمنان علی علیه السلام آمده است که ابن‌شاذان در کتاب مناقب از اباصلت هروی و او نیز از امام رضا علیه السلام و ایشان نیز از پدرانشان علیهم السلام روایت کرده‌اند که علی بن ابی طالب علیه السلام فرموده‌اند:

نگارخانه
ویژه میلاد امام علی علیه السلام

از رسول خدا ﷺ شنیدم و او از خدای
تبارک و تعالی شنید که فرمود: «علی بن ابی طالب
حجت من بر مخلوقات و نور من در میان
سرزمین‌ها و امین من بر علم و دانش من است.»

ای دوست و محب علی بن ابی طالب (ع)، تاکنون اراده
کرده‌ای که برای خشنودی مولایت قدمی برداری و لبخند
مهربانش را جایگزین افسوس تأثرش کنی؟! چقدر قصد
آموختن معارف بی پایانش را داشته‌ای؟ تا حالا دقیق و
عمیق، به نهج البلاغه‌ای که در کنار کلام خداست، نظر
انداخته‌ای؟

بی‌شک اگر شخصی به خانه ما قدم بگذارد،
پی خواهد برد که هم مسلمانیم و هم شیعه و پیرو
علی بن ابی طالب (ع)؛ ولی آیا اگر کسی در میان مسجد،
خیابان، بازار یا ان شاء الله سفر حج با ما هم‌کلام شود،
شیعه بودن و دوستدار بودنمان را برای اهل بیت (ع)
تصدیق خواهد کرد؟

آیا آمادگی پاسخ‌گویی به منکران مولایمان را داریم؟! آیا
می‌توانیم با بیان چند سخن از نهج البلاغه قلوب سرگردان
ره‌گم‌کردگان را متوجه نور فروزان ولایت کنیم؟! آیا خودمان
از چشمه همیشه جوشان این کوثر نوشیده‌ایم تا مزه
شیرینش را به دیگران هم بچشانیم؟!

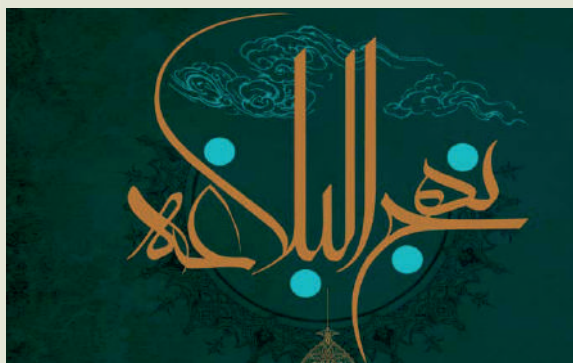
بیا کنار مولای مهربانمان بنشینیم و نهج البلاغه را ورق
بزنیم. دریایی پیش رویمان است، به گستردگی اسلام و
به ژرفای زمان. آن که می خواهد علی بن ابی طالب علیه السلام را
بشناسد و با روح علوی اُنس بگیرد، باید جانش را به آبشار
خطبه های این کلام نافذ و ملکوتی بسپارد تا به طهارت و
طراوت برسد.

نگاهمان که به این نور خاموش نشدنی می افتد،
باید دلمان بلرزد! شاید شنیده باشید که جرج جرداق،
دانشمند مسیحی، بیش از دویست بار کتاب مولای
ما را خوانده است و باز هم اظهار تشنگی کرده است!
شروخی بر نهج البلاغه نوشته شده است که کسانی چون
ابن ابی الحدید سنی مذهب آن را نگاشته اند. آن ها این کار
را کرده اند؛ درحالی که امامت امیرالمؤمنین علی علیه السلام را قبول
نکرده اند! اکنون ما شیعه هستیم و ادعای محبت داریم!
بیایید قدری با این کتاب اُنس بگیریم و ببینیم خطبه ها و
نامه ها و سخنان قصار مولایمان چقدر زیبايند!

نگاهی به خطبۀ ۱۹۳ نهج البلاغه

خطبۀ متّقیین یا همان خطبۀ همام، خطبه ای است که در
آن، مولایمان صفات پارسایان را برمی شمارد و همنشین
ایشان، همام روایتش کرده است. در این خطبه، امیر کلام

نخل السالكه

وبيرة ميلاد امام علي عليه السلام

امام علی علیه السلام به بیان صفات پارسایان می پردازند؛ سپس همام که مردی زاهد و عابد بود، از شوق و حسرت و تأثیر کلام حضرت علیه السلام از هوش می رود و این بی هوشی به مرگش می انجامد! اکنون گوش جانمان را باز کنیم و چشم سرمان را ببندیم، شاید سرور پارسایان را وقتی که پس از ثنای پروردگار به ذکر صفات پارسایان می پردازند، در کنار خود احساس کنیم.

امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۱۰ ویژگی برای پارسایان برمی شمارند. ۱۱۰ صفت به تعداد عدد نام شریفشان! این عدد، نکته ظریفی دارد: این فقط علی علیه السلام است که می تواند به راستی به این اخلاق متخلق شود و این خطبه، وصیت ناب این بزرگوار است به دوستداران خود، برای دعوت به این اخلاق پسندیده.

اکنون سه صفت نخستین در این خطبه:

مَنْطِقُهُمُ الصَّوَابُ وَ مَلَبَسُهُمُ الْإِفْتِصَادُ وَ مَشْيُهُمُ
التَّوَاضُّعُ...^۱

سخن گفتنشان درست است و لباس پوشیدنشان
از روی میانه روی است و راه رفتنشان
متواضعانه

خوب که بنگرید در می یابید امامان که صفات مؤمنان
را به تصویر کشیده اند، خود، امام آنان اند و تمام این
ویژگی های نیک در خودشان تجلی یافته است.

۱. مَنْطِقُهُمُ الصَّوَابُ

سخن گفتن ایشان پُر است از حکمت و موعظه و پُر از صلاح
و صحت، عاری از هر نوع جسارت و بی ادبی و خالی از
تهمت، غیبت، طعنه و تمسخر. زبانشان اصلاح شده است و
هیچ زبانی به دیگران و خودشان نمی رساند. حق می گویند
و جز حق نمی گویند و گاهی که مصالح مسلمین به خطر
می افتد، سخن حق خود را نیز می خورند و گاه سر در چاه
غربت می کند و آنچه نااهلان را تاب شنیدن نیست، به
دیواره چاه می گویند!

۱. نهج البلاغه، ترجمه صبحی صالح، خطبه ۱۹۳.

۲. مَلَبَسَهُمُ الْإِقْتَصَاد

لباسشان سخت و خشن است و حرکاتشان درعین میانه‌روی و متعادل و به دور از ریا و تظاهر. علی بن ابی طالب ع همراه و همشکل مستضعفان می پوشند و می خورند و راه می روند و کمتر از آنان می خوابند!

۳. مَشِيئُهُمُ التَّوَّاضُّع

و چه متواضعانه عمل می کنند، انگار نه انگار که فاتح خیرند! اگر ایشان را ندیده باشند، در میان کوچه و بازار نمی شناسند که امیرمؤمنان هستند و جانشین پیغمبر صلی الله علیه و آله! گاهی هم سفره فقر هستند و گاه هم بازی یتیمان. هیچ به سلاطین شباهتی دارند؟!

این ها سه صفت اند از ۱۱۰ صفت متقین که برای امیرالمؤمنین علی ع شایسته است و بر دوستدارانشان سزاوار.

کودکان هرکه را بیشتر دوست داشته باشند، اعمالشان را از او می آموزند. آیا به شکرانه عشق علی بن ابی طالب ع شایسته نیست چون کودکی قدم در جای قدم مبارک آن حضرت بگذاریم و خودمان را به مولای پارسایان نزدیک کنیم؟!

وضعیت اقتصادی در آغاز خلافت امام علی علیه السلام

به بهانه انتخاب عنوان «جهاد اقتصادی؛ اقدام و عمل» برای سال ۹۵ توسط مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، در این ایام مبارک و میلاد فرخنده، تمسک می‌جوییم به سیره مولایمان علی بن ابی طالب علیه السلام در مسائل اقتصادی و روش‌ها و خط‌مشی اقتصادی آن حضرت را به‌طور اجمالی بررسی می‌کنیم.

پس از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم اقتصاد جامعه به شدت دگرگون شد و عدالت اقتصادی رُخ برتافت. ثروت‌ها و دارایی‌های عمومی در اختیار طبقه‌ای خاص قرار گرفت؛ به‌طوری‌که جامعه گرفتار فزون‌خواهی عده‌ای از یک سو و نیازمندی و ناداری گروهی از سوی دیگر شده بود. پس از آنکه امیرمؤمنان علی علیه السلام زمام امور را به دست گرفتند، به تدریج تحولات اقتصادی عظیمی در جامعه و حکومت روی داد.

اهداف سیاست‌های اقتصادی دولت علوی

امام علی علیه السلام در طول حکومت خود، بیش از هر چیز مردم را به تقوای الهی دعوت کرده و آنان را از افتادن در دام دنیا و مادی‌گری نهی می‌کردند. آن حضرت برای نیل به این

هدف عالی، اهداف میانی را در حوزه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی پیگیری کردند. اهداف مهم اقتصادی ایشان، بسط عدالت اجتماعی اقتصادی، ثبات قیمت‌ها و عمران و آبادی بود که این خود، توسعه و رشد اقتصادی را در پی داشت.

۱. بسط عدالت اجتماعی اقتصادی

هنگامی که امام علی علیه السلام زمام حکومت را به دست گرفتند، جامعه دچار فقر شدید بود و این امر، شکاف عمیقی میان دو طبقه ثروتمند و تهیدست به وجود آورده بود. از این رو، نهایت تلاش خود را صرف کردند تا چهره جامعه اسلامی را از این ظلم مهلک پاک کنند و مناسبات عادلانه‌ای را که پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله به وجود آورده بودند، از نو حیاتی تازه بخشند. مبارزه همه جانبه و مستمر امیرالمؤمنین علی علیه السلام در راه عدالت، موجب شده است تا نویسندگان، ایشان را صدای عدالت و شهید راه عدالت بنامند و در وصف دادگستری‌های آن حضرت، دوست و دشمن سخن برانند. آنچه عدالت را به عنوان هدف برنامه‌ها و سیاست‌های اقتصادی دولت علوی شاخص کرده است، جایگاه عدالت در اندیشه ناب و حکیمانه امیرالمؤمنین علی علیه السلام بوده است. آن حضرت علیه السلام در خطبه شقشقیه چنین فرموده‌اند: سوگند به خدایی که دانه را شکافت و روح را

آفرید، اگر حضور فراوان بیعت‌کنندگان نبود و حجت خداوند با وجود یاران برای من تمام نمی‌شد و اگر خداوند از علما دربارهٔ تحمل نکردن پرخوریِ ستمکار و گرسنگیِ ستمدیده، عهد و پیمان نگرفته بود، مهار این زمامداری را به دوشش می‌انداختم و انجام آن را مانند آغازش با پیالهٔ بی‌اعتنایی سیراب می‌کردم. در آن هنگام می‌فهمیدند که این دنیای شما نزد من از آب بینی بزرگاله‌ای بی‌ارزش‌تر است.^۱

۲. عمران و آبادانی؛ توسعه و رشد اقتصادی
هدف مهم سیاست‌های اقتصادی امام علی (علیه السلام) رشد

۱. نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، خطبهٔ ۲.

و شکوفایی اقتصاد جامعه بود. عمران و آبادی زمین و تأمین نیازهای مادی، از تعلیمات قرآن است که مردم را به آبادکردن زمین فراخوانده و می‌فرماید:

﴿هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا﴾^۱

اوست که شما را از زمین آفرید و آبادی آن را به شما وا گذاشت.

سخن امام علی علیه السلام در این باره شنیدنی است: «پس خداوند سبحان مردم را به آبادکردن فرمان داده است تا این آبادانی، به سبب آنچه از زمین بیرون می‌آید، مانند حبوبات و میوه‌ها و امثالش که خداوند برای تأمین زندگانی بشر قرار داده است، زندگانی آنان را قوام بخشد.»^۲

هدف سیاست‌های آن حضرت علیه السلام از حمایت صنعتگران و تجار و اصلاح بازار، رشد تولید و رونق اشتغال و رفاه عمومی بوده است. در اندیشه ایشان اصلاح مردم، به اصلاح خراج و مؤدیان آن برمی‌گردد که بستگی بسیار به عمران و آبادی دارد. امیرالمؤمنین علی علیه السلام افزون بر برپایی عدالت به منظور محو فقر و تأمین نیازهای اساسی فقرا، بر افزایش رفاه و درآمدهای عمومی نیز همت گماردند.

۱. هود، ۶۱.

۲. حسین محدّث نوری، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۳، ص ۶۵ و ۶۶.

بَیِّنَات
ویژه میلاد امام علی علیه السلام

تشویق مردم به کار و تحصیل معاش و حمایت از بخش خصوصی از سوی ایشان و نیز وقف قنات‌ها و نخلستان‌هایی که شخصاً احداث کردند، با هدف افزایش اشتغال و بهره‌مندی بیشتر مردم از مواهب الهی صورت می‌گرفت.

۳. ثبات قیمت‌ها

از مهم‌ترین وظایف و سیاست‌ها در حکومت امیرالمؤمنین علی (ع) نظارت دقیق بر بازار و تنظیم عادلانه آن بود. سیاست‌های تشویقی آن حضرت (ع) برای پایین نگه داشتن قیمت‌ها و مدارا با مصرف‌کنندگان، در کنار تدابیر حقوقی و عملی ایشان برای حمایت از قیمت‌های عادلانه و مبارزه با گران‌فروشی و احتکار و انحصارات اقتصادی، به منظور مهار قیمت‌ها و در نتیجه رفاه عمومی و رونق بازار صورت می‌پذیرفت. حاصل این دقت عمل این بود که در دوره خلافت امام علی (ع) قیمت‌ها در بازار ثابت می‌ماند و به مصرف‌کننده ستم نمی‌شد.

از امام باقر (ع) دربارهٔ جد بزرگوارشان امام علی (ع) چنین روایت شده است:

آن حضرت بامداد هر روز از منزل خود در کوفه، به طرف بازار روانه می‌شد و درحالی که تازیانه‌ای دوسویه به نام «سبیه» بر دوش آویخته بودند، بازار به بازار می‌گشتند و در هر بازار، نزد سوداگران

نگارخانه
ویژه میلاد امام علی (ع)

می ایستادند و ندا می دادند: «ای گروه تجّار، از خداوند عزّوجلّ بترسید!» چون تجّار صدای حضرت را می شنیدند، دست از کار می کشیدند و گوش به او سپرده و چشم به او می دوختند. آنگاه حضرت می فرمودند: «پیش از کار، از خدا طلب خیر کنید و با تسهیل کار دادوستد، برکت جوید. به خریداران نزدیک شوید، خود را به حلم بیارایید، از سوگند پرهیزید، از دروغ کناره بگیرید و از ستم دوری جوید!... ربا نگیرید، با پیمانۀ و ترازوی درست کار کنید، مال مردم را کم نکنید و در زمین فساد نکنید!» سپس بازارهای کوفه را می گشتند و بعد به دارالحکومه باز می گشتند.^۱

امام علی علیه السلام به این نیز بسنده نمی کردند و افرادی را برای نظارت و رسیدگی به امور بازار در مناطق دیگر می گماشتند؛ چنان که به رُفَاعَة بن شدّاد، قاضی منصوب خود در اهواز، نامه ای نوشتند و در آن امر کردند که این هَرَمه را از بازار بردارد و شخص دیگری را متولّی بازار کند.^۲

آن بزرگوار علیه السلام هم بازاریان را به رعایت حال خریداران و ارزان فروشی تشویق می کردند و هم پیوسته بر قیمت ها

۱. محمد بن یعقوب کلینی، الکافی، ج ۵، ص ۱۵۳.

۲. محمد محمدی ری شهری، موسوعة الامام علی بن ابی طالب علیه السلام، ج ۴، ص ۱۶۷.

نظارت و با احتکار و گران فروشی مبارزه می کردند؛ از این رو به مالک اشتر چنین دستور می دهند:

از احتکار منع کن که رسول الله ﷺ از آن منع کرده است و باید خرید و فروش به آسانی و بر موازین عدل صورت گیرد؛ به گونه ای که در بها، نه فروشنده زیان ببیند و نه بر خریدار اجحاف شود. پس از آنکه احتکار را ممنوع کردی، اگر کسی باز هم دست به احتکار زد، کیفرش را جاری و عقوبتش کن تا سبب عبرت دیگران شود؛ ولی [مراقب باش که] کار به اسراف نکشد.^۱

۱. نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، نامه ۵۳.

تحقق اهداف اقتصادی دولت علوی

امام علی (ع) برای تحقق اهداف اقتصادی خود، سیاست‌های ویژه‌ای داشتند. برخی از این سیاست‌ها در دوران حکومت آن حضرت اجرا شد و بعضی نیز در برنامه کارگزاران حکومت قرار گرفت. در یک تقسیم‌بندی کلی، ابزارهای تحقق این اهداف عبارت‌اند از: رهنمودهای اخلاقی معنوی و ابزارهای کیفی.

۱. رهنمودهای اخلاقی معنوی

رهنمودهای اخلاقی معنوی، مهم‌ترین ابزار سیاست‌های اقتصادی دولت علوی را تشکیل می‌داد. این مهم، هرچند پایه و اساس قانونی به خود نگرفت، ریشه در اعتقادات مردمی داشت که بیش از سه دهه از دوره پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت (ع) فاصله نگرفته بودند و هنوز تحول عظیم اعتقادی و اخلاقی از ذهن آنان محو نشده بود. البته انحرافات عمیقی در تعلیمات نبوی رخ داد؛ بنابراین فرهنگ‌سازی و احیای مجدد اخلاقیات و اعتقادات و مبارزه با کج‌اندیشی، محور سیاست‌گذاری امام علی (ع) بود.

امیرالمؤمنین علی (ع) با بیان اهمیت کار در فرهنگ اسلامی، مردم را به کار و تلاش بیشتر ترغیب می‌کردند و خطاب به مردم می‌فرمودند که هیچ حرکتی در راه خدا

مهم‌تر از تلاش آن‌ها برای رفع نیازهای همسر و فرزندان‌شان نیست.^۱ ایشان اوقات مؤمن را به سه بخش تقسیم کرده و تأمین معاش را جزء اصلی برنامه مؤمن قرار داده‌اند:

مؤمن را سه ساعت است: ساعتی که با پروردگار خود راز می‌گویید، ساعتی که در پی تحصیل معاش خویش است و ساعتی که به خوشی‌ها و لذت حلال و نیکو می‌پردازد. عاقل نیز به دنبال انجام سه کار است: یا در پی اصلاح معاش است، یا در کار معاد و یا در پی لذت‌های غیرحرام و نامکروه.^۲

در این راستا امور مفید و کار هدفمند را نیز به مردم شناسانده‌اند. از حکمت‌های علوی است که: «هرکه آب و زمین داشته باشد؛ اما فقیر بماند، خداوند او را از خود دور می‌کند.»^۳ این نیز حکمت دیگری است از امیر سخن: «حِرْفَةُ الْمَرْءِ كَنْزُهُ»^۴ امیرالمؤمنین (علیه السلام) در این کلام ارزشمند، شغل انسان را گنجینه او دانسته‌اند.

آن حضرت (علیه السلام) خود نیز با کار سخت و احداث نخلستان‌ها

۱. نعمان بن محمد تمیمی مغربی (قاضی نعمان)، دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۱۵.

۲. نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، حکمت ۳۹۰.

۳. محمد باقر مجلسی، بحار الأنوار، ج ۱۰۳، ص ۶۵.

۴. علی مشکینی اردبیلی، تحریر المواعظ العددیة، ص ۵۵.

و قنات‌ها و وقف آن‌ها برای استفادهٔ مردم نیازمند نشان دادند که کار در اندیشهٔ ایشان از اهمیت بالایی برخوردار است. نوشته‌اند که مردی امیرمؤمنان علی (ع) را با بار شتری از هستهٔ خرما دید. از ایشان پرسید: «چه حمل می‌کنید؟» امام (ع) فرمودند: «صدهزار نهال خرما.» حضرت آن‌ها را کاشتند و هیچ‌کدامشان فاسد نشد.^۱

۲. ابزارهای کیفی

منظور از ابزارهای کیفی، وضع قوانین حقوقی مناسب و استفاده از آن‌ها در مسیر نیل به اهداف جامعه است. در این زمینه، امام علی (ع) با تجدید سنت نبوی و احیای قوانین فراموش شده و اجرای آن‌ها، از این ابزار نیز بسی

۱. محمد بن یعقوب کلینی، الکافی، ج ۵، ص ۷۷.

سود جستند.

اینک مسئولیت‌های اقتصادی از مسئولیت‌های مهمی است که بر دوش همهٔ انسان‌هاست. امید آنکه همگی نسبت به این مهم متعهد باشیم و برای رفع نابسامانی‌های اقتصادی جامعهٔ خویش و ترسیم آینده‌ای روشن تر بکوشیم.

راه نجات

روش اهل بیت علیهم‌السلام حکمت و تدبّر و تعمّق است تا انسان‌ها از طریق تدبّر در سخنان آن بزرگان، در زندگی دنیایی به درجاتی از ملکوت دست یابند. از طرفی روش مخالفان اهل بیت علیهم‌السلام سطحی‌نگری و دل‌بستن به ظاهر دین و دنیاست و این دو اندیشه، همیشه در طول تاریخ بوده و هست. همواره کاخ‌های سبز و تبلیغات معاویه‌وار برای مهم جلوه‌دادن این تجملات وجود داشته و دارد. تنها راه‌هایی این است که از طریق هدایت امامان معصوم علیهم‌السلام متوجه باشیم که در زندگی معاویه‌وار و دل‌سپردن به زرق و برقِ زودگذر دنیا نجات نیست. نجات آن است که انسان، حکمت عمیق و آشکار، اما بی‌هیاهوی موجود در فرهنگ اهل بیت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم را درک کند و مسیر زندگی خود را بر آن مبنا تنظیم کند. دشمنان اهل‌البیت علیهم‌السلام در طول تاریخ سعی داشته و دارند که مردم، سطحی و سطحی‌نگر بمانند

نگارخانه
ویژهٔ میلاد امام علی علیه‌السلام

تا آن‌ها را بازیچه برنامه‌های خود قرار دهند. درمقابل این طرز فکرِ نادرست، اهل بیت علیهم‌السلام همواره سعی داشته‌اند که مردم، عمیق و متفکر و متدین شوند تا هدایت گردند.

اگر امروز بناست جامعه ما از فرهنگ امیرالمؤمنین علیه‌السلام برخوردار باشد، ابتدا باید افرادی متفکر داشته باشیم. مردمی که با افکار سطحی و حسی، به زندگی روزمره دنیایی گرفتار باشند و همه همت خود را صرف طلب مادیات و ظواهر دنیوی کنند، هرگز حرف امام علی علیه‌السلام را نخواهند فهمید. وقتی بناست فرهنگ اهل بیت علیهم‌السلام در جامعه شکوفا شود، لااقل اگر انسان‌ها حکیم نیستند، باید به دنبال حکمت باشند. باید سطح تفکر انسان‌ها رشد کند تا پذیرای حکمت اهل بیت علیهم‌السلام شوند.

اگر روزمرگی‌ها زندگی ما را بر باید و اگر تجمل، مدرک، پول و دیگر جلوه‌های دنیا مقصد ما شود، حکمت علوی با همه برکاتی که دارد، تنها خواهد ماند. در این صورت، کار به جایی می‌رسد که آدم‌ها، به راحتی بازیچه تبلیغات کفر جهانی می‌شوند. خطری که جامعه ما را تهدید می‌کند، این است که خدای ناکرده حرف‌های ساده و سطحی، انسان‌ها را به وجد بیاورد و مردم با حرف‌های عمیق و متین اهل بیت علیهم‌السلام بیگانه شوند.

سیاست‌مداران استراتژیست آمریکایی می‌گویند: «در

کشور آمریکا نمی‌خواهد گفتن حرف‌های مهم را ممنوع کنید، سطح فکر مردم را پایین بیاورید که از حرف‌های مهم خسته شوند.» در واقع دشمنان ما حرفشان این است که چرا بیاییم پیامبران را نفی کنیم تا مردم حساس شوند، کاری می‌کنیم که مردم از آن‌ها خسته شوند و از برنامه‌های سطحی و سریال‌های پوچ خوششان بیاید. حرفشان این است که نمی‌خواهد قرآن و نهج‌البلاغه را ممنوع کنید، مردم را با تجملات و مُد لباس و این خطی بودن و آن خطی شدن و برنامه سفره‌های رنگین سطحی کنید و زندگی آن‌ها را در همین‌ها خلاصه کنید؛ دیگر خودشان می‌رسند به اینکه اهل بیت می‌خواهیم چه کار!

ملتی که سطحی شد، اصلاً حرف امام‌الموحّدین (علیه‌السلام) را نمی‌فهمد. مگر این سخنان عادی است! کلام

امیرالمؤمنین (علیه السلام) تماماً حجت بالغه الهی است برای بشر. دیوار کعبه برای تولد علی (علیه السلام) باز شد تا آیندگان بدانند در آنجا انسان بزرگی متولد شده است تا مردم تمام دوران‌ها دامن او را بگیرند و هدایت شوند. زندگی امام علی (علیه السلام) از ابتدا تا انتها سراسر ظهور حقایق غیبی است و به طور مسلم هرچه این حیات پربرکت پیش رفته، حقایق برتری را نمایانده است.

باید آنچه انسان را به سطحی نگری می‌کشاند و برایش مشغولیات دنیایی درست می‌کند، شناخت و از آن‌ها فاصله گرفت. نهج البلاغه و قرآن برای انسان، حجت الهی است تا به کمک آن‌ها نجات پیدا کند. نهج البلاغه یعنی علی (علیه السلام) و علی (علیه السلام) یعنی چراغ هدایت به سوی حق؛ پس به سخنان آن حضرت (علیه السلام) باید به عنوان رمز و راز حیات نگاه کرد. اگر کسی بی‌علی (علیه السلام) شد، بی‌هدایت می‌شود. پس راه صحیح این است که با تعمق و تدبر در سخنان امام الموحیدین امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) به آن فرمایشات گهربار دل بسپاریم و راه هدایت را از قرآن ناطق جویا شویم.

کلام آخر

برسی رحمۃ اللہ علیہ در کتاب مشارق الأنوار از امیرالمؤمنین علی علیه السلام نقل کرده است که به رمیله، یکی از شیعیان خاص خود که مریض شده بود، فرمودند: «ای رمیله، دچار تب شدیدی شدی؛ سپس مقداری احساس سبکی کردی و برای نماز به مسجد آمدی؟»

گفت: «بله ای سرور من. از کجا دانستید؟» پاسخ امام علی علیه السلام از امید سرشارمان می‌کند:

ای رمیله! زن و مرد مؤمنی نیست که مریض شود مگر اینکه ما به خاطر مریضی او مریض

می شویم؛ هرگاه محزون شود، به خاطر حزن او
محزون می شویم؛ هر زمان دعا کند، به دعای
او آمین می گوئیم و وقتی ساکت باشد، ما برای
او دعا می کنیم و هر کجا در مشرق و مغرب، مرد
و زن مؤمنی باشد، ما با او هستیم.^۱

ما نیز می گوئیم: مولا جان! اکنون ما دوستدارانت مریض و
درمانده ایم و در اثر کثرت گناهان و معاصی، اسیر بند نفس
سرکش. این مرض را خلاصی نیست، مگر به عنایت خاص
شما که اسدالله الغالب هستید.

هرچند میلادتان قلبمان را مسرور کرده است؛ اما باز هم
محزونیم! چراکه در غیبت کبرای فرزندان، عرصه برای ما
تنگ شده است.

دعایمان دعای سلامتی و فرج امام عصر (ارواحناه فداه)
است و دعای اصلاح در دین و آخرتمان. اکنون در حریم
علی بن موسی الرضا علیه السلام سکوت می کنیم تا شما واسطه
شوید و دعایمان کنید. دعای شما قطعاً استجابت را
به همراه دارد، آقا جان...

۱. محمدباقر مجلسی، بحار الأنوار، ج ۲۶، ص ۱۵۴؛ سیدهاشم بحرانی، مدینه
المعاجز الأئمة الاثني عشر و دلائل الحجج علی البشر، ج ۲، ص ۱۷۵.

مسابقه فرهنگی «نگین کعبه»

■ سؤال‌ها از متن موجود طرح شده است و افراد بالای دوازده سال می‌توانند در مسابقه شرکت کنند.

■ به روش‌های زیر می‌توانید در مسابقات فرهنگی شرکت کنید:

۱. ارسال پاسخ به سامانه پیامکی ۳۰۰۰۸۰۲۲۲۲: برای این کار کافی است به ترتیب، نام مسابقه، شماره گزینه‌های صحیح به صورت یک عدد پنج‌رقمی از چپ به راست و نام و نام خانوادگی خود را به سامانه پیامکی ۳۰۰۰۸۰۲۲۲۲ ارسال کنید؛

مثال: نگین کعبه ۲۴۲۳۱ امیرصدرانصاری

۲. مراجعه به بخش مسابقات پرتال جامع آستان قدس رضوی به نشانی www.razavi.aqr.ir

۳. پاسخ به سؤال‌ها در پاسخنامه: پاسخنامه تکمیل شده را می‌توانید در صندوق‌های مخصوص مستقر در کیوسک‌های راهنمای زائر ببیندازید یا به صندوق پستی ۳۵۱-۹۱۷۳۵ بفرستید.

■ هزینه ارسال پاسخنامه از طریق «پست جواب قبول» پرداخت شده است و نیازی به استفاده از پاکت و تمبر نیست.

■ آخرین مهلت شرکت در مسابقه، دوشنبه ۱۰ خرداد ۱۳۹۵ است.

■ قرعه‌کشی از بین پاسخ‌های صحیح و به صورت روزانه انجام می‌شود و نتیجه آن از طریق سامانه پیامکی گفته شده به اطلاع برندگان می‌رسد.

تذکر: پیشنهادها و انتقادهای خود را در پیامک جداگانه‌ای ارسال کنید.

تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۰۲۵۶۹

این متن حاوی آیات قرآن و اسماء متبرک است.
شایسته است در حفظ حرمت آن بکوشیم.

سؤال‌ها

سؤال اول: علت ناله شیطان هنگام بعثت رسول اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چه بود؟

۱. از اینکه در روی زمین اطاعت شود، مأیوس شده بود.
۲. دیگر فرصت فریب دادن مردم را نداشت.
۳. از فریب دادن مردم پشیمان شده بود.
۴. هنگام نابودی و مرگ او فرا رسیده بود.

سؤال دوم: کدام بزرگوار نخستین کسی است که در روز رستاخیز در کنار حوض [کوثر] با پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ملاقات می‌کند؟

۱. حضرت فاطمه زهرا عَاصِمَةُ
۲. حضرت خدیجه عَاصِمَةُ
۳. علی بن ابی طالب عَاصِمُ
۴. امام زمان عَاصِمُ اللَّهِ تَعَالَى وَرَجَعَهُ التَّحْقِيقُ

سؤال سوم: کدام یک از کتاب‌های زیر جزو کتب اربعه است؟

۱. القطره، اصول کافی
۲. الإشارات، مشارق الأنوار
۳. مشارق الأنوار، استبصار
۴. اصول کافی، التهذيب

سؤال چهارم: هدف اصلی پیامبر ﷺ از ایجاد پیوند

برادری بین مسلمانان چه بود؟

۱. ارث بردن آن‌ها از همدیگر

۲. استواری وحدت و پیوستگی آنان

۳. هماهنگی بیشتر در جنگ‌های قبیله‌ای

۴. همه گزینه‌ها

سؤال پنجم: امام علی علیه السلام برای از بین بردن شکاف

طبقاتی در جامعه چه کردند؟

۱. به مناسبات عادلانه‌ای که پیامبر ﷺ به وجود آورده

بودند، حیات تازه‌ای بخشیدند.

۲. بیت‌المال را مانند خلفای پیشین تقسیم کردند.

۳. به عمران و آبادی پرداختند.

۴. قیمت‌ها را کنترل کردند.

پست جواب قبول

..... فرستنده:

.....

.....

..... کدپستی:

----- از این قسمت تا شود -----

هزینه پستی براساس قرارداد شماره ۲۵۱ - ۹۱۷۳۴ پرداخت شده است .

طرف قرارداد: اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی

صندوق پستی: ۳۵۱ - ۹۱۷۳۵